

20.03 |

NIEDZIELA, GODZ. 19.30, SALA GŁÓWNA

Recital organowy Wayne'a Marshalla

Wayne Marshall – organy

Program

Andrew Ager (ur. 1962)

Toccata i Fuga [9']

George C. Baker (ur. 1951)

Deux Evocations [12']

Charles-Marie Widor (1844–1937)

VI Symfonia organowa op. 42 nr 2 [35']

I. *Allegro*

II. *Adagio*

III. *Intermezzo*

IV. *Cantabile*

V. *Finale*

Wayne Marshall (ur. 1961)

Improwizacje

W repertuarze recitalu organowego Wayne'a Marshalla, wybitnego instrumentalisty, a zarazem dyrygenta, znalazły się dzieła zarówno z dziewiętnastego wieku, jak i te tworzone przez obecnie działających kompozytorów. Pełna głębi symfonia organowa Charlesa-Marie Widora, współczesne utwory Andrew Agera i George'a C. Bakera oraz improwizacje samego Marshalla wieńczące koncert – wszystkie z tych elementów złożą się na swoistą mozaikę rozmaitych brzmień tego niezwykłego instrumentu, jakim są organy.

Mogłoby się wydawać, że muzyczna literatura organowa ma dawno za sobą lata, a nawet wieki świetności. A jednak po jej szczególnym rozkwicie w dobie francuskiego romantyzmu i dostrzeżeniu niezwykłego potencjału instrumentu muzyka organowa długo fascynowała, przyciągając kolejne pokolenia twórców. Wśród nich znalazł się Andrew Ager – kanadyjski kompozytor, którego rozległe zainteresowania obejmują nie tylko dzieła solowe, ale także kameralne czy operowe. Tego wieczoru w Sali Głównej jako pierwsze zabrzmia dźwięki kompozycji właśnie jego autorstwa. Motoryczna *Toccata i Fuga* powstała w 2009 roku i zgodnie z samym tytułem składa się z dwóch ogniw. Pierwsze z nich – wirtuozowska toccata – poprzedza kontrastującą z nią wyrazowo, choć równie rozbudowaną fugę. Kolejny utwór, który wykona Wayne Marshall, powstał zaledwie pięć lat temu – w 2017 roku. Jej twórca, George C. Baker, jest także znamienitym organistą, który swoje umiejętności szlifował niegdyś pod okiem paryskich mistrzów – Pierre'a Cochereau, Jeana Langlaisa i Marie-Clarie Alain. Doświadczenie w zakresie wykonawstwa, jakie udało mu się zdobyć na przestrzeni lat, niewątpliwie wpłynęło także na jego warsztat kompozytorski. *Deux Evocations* stanowi swoisty hołd dla dwóch znamienitych, niezyczących już francuskich organistów. Dwie ewokacje, z których składa się dzieło, poświęcone zostały kolejno Louis Vierne'owi oraz wspomnianemu Pierre'owi Cochereau. Kompozytor zawarł w nich m.in. melodie hymnów wykonywanych podczas Świąt Wielkanocnych oraz tych poświęconych Maryi Dziewicy. Nawiązuje tym samym do struktury *Symphonie-Passion* op. 23 Marcela Duprégo – dzieła, w którego materiale twórca również wykorzystuje dźwięki znane z opraw muzycznych katolickich uroczystości.

VI Symfonia organowa op. 42 nr 2 Charlesa-Marie Widora to z kolei kompozycja wpisująca się w nurt symfonizmu organowego, zapoczątkowanego w XIX wieku przez Césara Francka, dla którego charakterystyczne było orkiestrowe traktowanie monumentalnego brzmienia instrumentu i wykorzystanie jego różnorodnych możliwości technicznych. Urodzony w 1844 roku Widor już w wieku dziecięcym zachwycał swoją grą na organach – gdy miał zaledwie jedenaście lat, pełnił funkcję organisty w jednym z liceów we francuskim Lyonie. Wkrótce wyjechał do Brukseli, by studiować kompozycję u François-Josepha Fétisa oraz grę na organach u Jacquesa-Nicolasa Lemmensa. Począwszy od lat siedemdziesiątych XIX stulecia pełnił

funkcję organisty w kościele Saint-Sulpice w Paryżu, gdzie pozostał przez ponad sześćdziesiąt lat. W międzyczasie artysta rozwijał się w rozmaitych dziedzinach związanych z muzyką – parał się dyrygenturą, krytyką muzyczną i komponowaniem, został także profesorem Konserwatorium Paryskiego. W spuściźnie Widora w kontekście historii muzyki, nie tylko organowej, największe znaczenie ma dziesięć symfonii organowych jego autorstwa – stosunkowo nowego wówczas gatunku. Pojęcie symfonizmu organowego związane jest bezpośrednio z postacią Césara Francka, który zapoczątkował ów nurt w XIX wieku. Jego podstawą było orkiestrowe traktowanie monumentalnego brzmienia instrumentu i wykorzystanie jego różnorodnych możliwości technicznych. Widor do dziś uznawany jest za kontynuatora tego kierunku, a VI *Symfonia organowa* op. 42 nr 2 stanowi przykład dzieła, które doskonale się weń wpisuje. W złożonej z pięciu ogniw kompozycji objawiają się zarówno figuracyjna wirtuozeria, jak i monumentalne akordy podkreślające niezwykle tembr organów.

Nieodłącznym elementem związanym z grą na organach już od czasów baroku jest sztuka improwizacji. Ową praktykę artystyczną w swojej działalności wykorzystuje także Wayne Marshall – jego niepowtarzalne improwizacje zabrzmiały w finale wieńczącym koncert. Jak sam podkreśla, jest to integralna część jego występów, pozwalająca na kreatywne ukazanie rozmaitych możliwości instrumentu. „Mogę improwizować na temat każdego utworu. Uwielbiam to. Sama idea tworzenia jedynego w swoim rodzaju utworu muzycznego bardzo do mnie przemawia. O to właśnie chodzi w improwizacji. Kocham to wyzwanie bycia twórczym w danej chwili” – mówi artysta.

Marcelina Werner-Śliwowska

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

